

Granskningsrapport
Datum 2017-11-02
Dnr: 2017/KS 0348

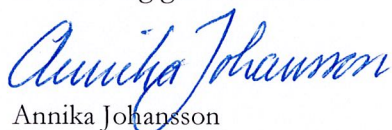
Förskolan Kardemumman

Huvudman: Tyresö kommun

Förskolechef: Jeanette Knudsen

Granskningen genomfördes: 3 oktober 2017 - 2 november 2017

Granskning genomförd av:

Annika Johansson

kvalitetscontroller

annika.johansson@tyreso.se

Robert Sirviö

kvalitetscontroller

robert.sirvio@tyreso.se

Granskningsrapporten godkänns och överlämnas till barn- och utbildningsförvaltningen för eventuella åtgärder med anledning av granskningen.

Tyresö den 2 november 2017

Catrin Ullbrand

kvalitetschef

catrin.ullbrand@tyreso.se

Innehållsförteckning

1	Bakgrund.....	3
2	Förskolans uppdrag.....	4
3	Syfte med granskningen.....	4
4	Metod.....	4
5	Senaste granskning och uppföljning.....	5
6	Verksamhetens förutsättningar.....	5
7	Normer och värden.....	11
8	Utveckling och lärande.....	12
9	Barns inflytande.....	17
10	Förskola och hem.....	18
11	Övergång och samverkan.....	19
12	Uppföljning, utvärdering och utveckling.....	19
13	Referenser.....	22
	Bilaga 1. Kommungemensam föräldraenkät.....	23
	Bilaga 2. Kvalitetsenhetens enkät till vårdnadshavare på förskolan Kardemumman.....	24

Sammanfattning förskolan Kardemumman

- Det temainriktade arbetssättet ger barnen goda möjligheter till ett mångsidigt lärande.
- De språkstimulerande arbetssätten ger barnen goda möjligheter till att utveckla språket.
- Måltidsmiljön för de äldre barnens behöver ses över.
- Tillgången till material som stimulerar till lek och lärande behöver ses över.
- Barns möjligheter till att få prova på modern teknik behöver förbättras.
- Förskolan behöver ta fram tydliga skriftliga rutiner för arbetet med barn i behov av stöd.
- Förskolan behöver ta fram skriftliga rutiner för arbetet med barn som har annat modersmål.
- Förskolan behöver utveckla det systematiska kvalitetsarbetet.
- Förskolan behöver revidera planen mot diskriminering och kränkande behandling. Detta bör åtgärdas omgående (6 kap. 8§ skollagen, 3 kap 16§ diskrimineringslagen).

Kvalitetsnivåer vid granskning är visualiserade genom färgsättning:

	Grön innebär en stark sida hos verksamheten och kan utgöra ett gott exempel för andra.
	Ljusgrön innebär att verksamheten till stora delar håller god kvalitet.
	Gul innebär att verksamheten har områden som kan utvecklas.
	Röd innebär att verksamheten uppvisar risker eller brister som behöver åtgärdas.

1 Bakgrund

Kommunen har tillsynsansvar enligt skollagen 26 kap. 4 § för fristående förskolor vars huvudman kommunen har godkänt enligt skollagen 2 kap. 7 §. Kommunstyrelsen i Tyresö kommun beslutar årligen om en granskningsplan för fristående och kommunal verksamhet. Enligt granskningsplanen ska såväl de fristående som de kommunala förskolorna i Tyresö kommun granskas (tillsyn när det gäller de fristående förskolorna) vart tredje år. Uppföljning av verksamheterna genomförs minst en gång mellan granskningarna. Granskningen utförs av kvalitetsenheten, som ingår i kommunstyrelseförvaltningen.

2 Förskolans uppdrag

Alla barn i förskolan har rätt till en likvärdig utbildning av hög kvalitet, oavsett var i landet de bor eller i vilken förskola de går. (1 kap. 9 § skollagen (2010:800), Prop. 2013/2014:148 s. 16). Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Verksamheten ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnens behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. (Lpfö 98, reviderad 2016).

3 Syfte med granskningen

Syftet med granskningen är att ge en nulägesbeskrivning av hur verksamheten på förskolan Kardemumman arbetar mot förskolans uppdrag.

4 Metod

Beskrivning av verksamheten utgår från kriterierna i en bedömningsmatris. Kriterierna inom respektive område återfinns i en textruta. Både beskrivning och bedömning baserar sig på:

- dokumentgranskning, se Referenser
- observationer av verksamheten
- intervjuer med förskolechef och förskollärare
- analys av enkäter till vårdnadshavare.

Kvalitetsenheten har valt att utgå från resultaten i två enkäter till vårdnadshavare. Dels den kommungemensamma föräldraenkäten som genomfördes i januari 2017 (se bilaga 1) och dels kvalitetsenhetens egen webbenkät som innehåller samma frågor som Skolinspektionens förskoleenkät¹ till vårdnadshavare i maj 2017 (se bilaga 2).

Förskolechefen har haft möjlighet att faktagranska innehållet i rapporten.

¹ Skolinspektionens enkät via SIRIS (Skolverkets Internetbaserade Resultat- och kvalitets InformationsSystem)-<http://siris.skolverket.se/siris/f?p=SIRIS:192:0::NO::>

Granskningsrapporten lämnas över till barn- och utbildningsförvaltningen, som avgör om åtgärder behöver vidtas. Rapporten presenteras för barn- och utbildningsnämnden och därefter publiceras den på www.tyreso.se.

5 Senaste granskning och uppföljning

Senaste granskning av förskolan Kardemumman genomfördes våren 2014. Starka sidor hos verksamheten var arbetet med normer och värden, satsningen på handledning för pedagogerna för att utveckla den pedagogiska dokumentationen och barns inflytande.

I granskningen identifierades några områden att utveckla. Det rörde sig om chefsansvaret som översteg 40 anställda, rutiner för uppföljning av barnskyddsronden, den pedagogiska dokumentationen, avsaknad av trådlöst nätverk och det systematiska kvalitetsarbetet.

Brister som konstaterades var avsaknad av hällskydd på en spis och stängslets utformning på gården (inåtvända stag) och avsaknad av registerutdrag för tre anställda.

Granskningen följdes upp hösten 2015. I den konstaterades att bristerna med avsaknaden av hällskydd, stängslets utformning och avsaknaden av registerutdrag hade åtgärdats.

På de uppgifter som lämnades av biträdande förskolechefen gjordes bedömningen att förskolan hade vidtagit åtgärder för att förbättra arbetet med den pedagogiska dokumentationen och det systematiska kvalitetsarbetet. Trådlöst nätverk var installerat och uppföljningen av barnskyddsronden hade förbättrats. Chefsansvaret för antalet medarbetare har minskat till 26 i och med ny organisation för förskolorna 1 januari 2016.

6 Verksamhetens förutsättningar

Här beskrivs de förutsättningar som verksamheten har i förhållande till förskolans uppdrag enligt gällande styrdokument.

6.1 Styrdokument

6.1.1 Nationella styrdokument

Skollagen² innehåller bestämmelser om skolväsendet där förskolan ingår som en skolform.

² Skollagen (SFS 2010:800). Tillämpliga kapitel för förskolan är 1-6, 8.

Läroplanen för förskolan³ anger inriktningen på förskolans arbete och därmed också den förväntade kvalitetsutvecklingen i förskolan.

Skolverkets allmänna råd:

- Förskolan, reviderad 2016⁴
- Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet⁵.
- Måluppfyllelse i förskolan⁶
- Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling – för skolväsendet⁷.

6.1.2 Lokala styrdokument

Tyresö kommuns kvalitetsledningsmodell⁸ för verksamhetsutveckling.

Nämndmål

Barn- och utbildningsnämnden har identifierat tre delmål som de kommunala förskolorna i Tyresö ska ha särskilt fokus på för att nå målet att Tyresö ska bli en av Sveriges bästa skolkommuner. Målen är att öka trygghet, delaktighet och lärande.

Enhetsmål

Förskolan har enhetsmål och aktiviteter som är kopplade till nämndmålen.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Närmare beskrivning går att läsa under Uppföljning, utvärdering och utveckling.

6.2 Förskolans organisation

Den kommunala förskolan Kardemumman ingår tillsammans med förskolan Farmarstugan i resultatenheten Östra Farmarstigen. På förskolan finns fyra avdelningar med totalt 55 inskrivna barn. På de yngre barnens finns två avdelningar med barn i åldrarna 1-3 och de äldre barnens avdelningar finns i en separat paviljong, en avdelning med barn i åldrarna 3-5 och en avdelning med barn i åldrarna 2-4.

Förskolan har kapacitet att ta in ytterligare 15 barn i verksamheten. Förskolan har under det senaste året haft för få sökande barn, vilket inneburit att barn som inte har fått plats på önskad förskola i övriga Tyresö har placerats på förskolan Kardemumman. Enligt förskolechefen har barnen sedan

³ Läroplanen för förskolan, Lpfö 98, reviderad 2016.

⁴ Skolverkets allmänna råd med kommentarer förskolan, reviderad 2016

⁵ Skolverket allmänna råd med kommentarer. Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet. 2012.

⁶ Skolverkets allmänna råd med kommentarer. Måluppfyllelse i förskolan. 2017.

⁷ Skolverkets allmänna råd. Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling – för skolväsendet.2012.

⁸ [Kvalitetsledningsmodellen](#) (hyperlänk)

slutat efter två till tre månader. Detta har resulterat i ständiga inskolningar, som har påverkat både barnen och verksamheten eftersom barngruppens sammansättning hela tiden ändras.

Huvudman

Tyresö kommun är huvudman för förskolan Kardemumman.

Förskolechef

Det pedagogiska arbetet vid en förskoleenhet ska enligt skollagen ledas och samordnas av en förskolechef som särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas. (2kap. 9§ skollagen) Som förskolechef får bara den anställas som genom utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt. (2kap.11§ skollagen).

Ett aktivt och nära ledarskap skapar goda förutsättningar för att utveckla verksamheten mot de nationella målen. Förskolechefens kunskaper om det dagliga arbetet är viktigt för att kunna kommunicera med medarbetarna kring mål och visioner för verksamheten, fånga upp sådant som behöver utvecklas och föra en dialog om lärandemiljön (Skolverkets allmänna råd för förskolan).

Huvudmannen har anställt en förskolechef som är utbildad förskollärare och har arbetat som förskollärare och pedagogisk handledare. Hon har en magisterexamen i barn- och ungdomsvetenskap och har genomgått ledarskapsutbildning.

Förskolechefen tillträdde sin befattning i oktober 2016 och har sedan dess ägnat sig åt kartläggning av både verksamhet och kultur på de båda förskolorna. Hon har hittills lyft upp barnsyn, förhållningssätt, uppdrag och ansvar med pedagogerna som utvecklingsområden.

Förskolechefen har under våren 2017 startat olika nätverksgrupper, där en av grupperna består av förskollärarna från båda förskolorna. Denna grupp kallas för pedagogisk ledningsgrupp/pedagogiskt forum och träffas en gång i månaden. De två andra grupperna består av barnskötare från båda förskolorna och träffas cirka tre gånger per termin. Syftet med nätverksgrupperna är bland annat att ta tillvara alla pedagogers kompetenser så att både förskollärare och barnskötare kan utvecklas i sin yrkesroll.

Förskolläraren

Förskolläraren har enligt läroplanen ett särskilt och övergripande ansvar för kvaliteten i verksamheten och att den kontinuerligt utvecklas. I ansvaret ingår att tillsammans med övriga pedagoger i arbetslaget arbeta för att ge barnens förutsättningar att utvecklas i riktning mot läroplanens strävansmål (Lpfö 98).

På förskolan arbetar fyra förskollärare, varav tre är legitimerade. På den ena avdelningen för yngre barn arbetar två förskollärare. På de äldre barnens sida arbetar en förskollärare med ansvar för två avdelningar.

Vi intervjuade tre förskollärare. De berättade att det är givande när förskolechefen är närvarande på den pedagogiska ledningsgruppen. Om hon inte kan närvara så ger hon uppgifter till gruppen att reflektera. De efterlyste mer återkoppling från förskolechefen på både pedagogernas reflektioner och den verksamhet som bedrivs på avdelningarna. De berättade också att de vill ha mer diskussioner om forskning och nyheter inom förskoleområdet.

De har diskuterat uppdragsbeskrivningar för förskollärare och barnskötare på en planeringsdag, men detta har ännu inte har realiserats.

Arbetslaget

På förskolan samarbetar pedagogerna på olika sätt. På de yngre barnens sida samarbetar pedagogerna vid frånvaro, men också genom att barn får gå över avdelningarna för att tillfälligtvis minska barngruppens storlek. På de äldre barnens sida samarbetar pedagogerna genom att de har en gemensam matsal och tvärgrupper vid exempelvis utflykter. Pedagogerna berättade att personalfrånvaron påverkar det dagliga arbetet eftersom vikarier sällan sätts in. De upplever att det är svårt att planera verksamheten och genomföra den verksamhet som är planerad.

Resurser

På förskolan arbetar 12 pedagoger (10,5 årsarbetare) varav fyra är förskollärare (3,5 årsarbetare). Tre av dessa har förskolläraryrkeslegitimation. Samtliga barnskötare utom en är utbildade. Till sin hjälp har förskolechefen en administratör tillika barnskötare som arbetar 90 procent inom enheten. Hon fördelar sin tid som administratör 25 procent och 20 procent som barnskötare på varje förskola. Administratören kommer att tillsammans med förskolechefen att handleda pedagogerna i IKT⁹. Förskolan har tillgång till vaktmästartjänst fyra timmar i veckan.

Nyckeltal

Nedan redovisas förskolans nyckeltal vid tillfället för granskningen.

Statistik	Förskolan Kardemumman september 2017. Antal barn: 55.
Antal barn per årsarbetare.	5,2
Antal barn per årsarbetande förskollärare.	15,7
Andel % årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen.	33

⁹ IKT- Informations- och kommunikationsteknik.

6.3 Måltidssituationen

På förskolan arbetar en kock på heltid. Hon berättade att hon använder cirka 30 procent ekologiska råvaror i matlagningen och hon lagar maten från grunden. Hon presenterar menyn för tre veckor i taget och varierar innehållet i måltiderna. Till varje lunch serveras vatten och två sorters grönsaker. Matsvinnet är litet och förskolan är ansluten till kommunens matavfallsinsamling. Kocken har rensat ut en del plastartiklar från köket (giftfri förskola).

Förskolan följer Livsmedelsverkets riktlinjer för måltidsintervaller.

Vi observerade måltidssituationer som i stort sett var lugna och harmoniska. Barns möjligheter till att ta mat och duka av själva varierade. På de äldre barnens sida åt de 30 barnen från båda avdelningarna samtidigt i ett stort kalt rum som inte är direkt inbjudande som måltidslokal. Vi kunde se att måltidssituationen i denna lokal inte var anpassad för att skapa en god lärmiljö för barnen. För att hålla nere ljudvolymen med många barn närvarande samtidigt, använde pedagogerna Röd och Grön skylt. När den gröna skylten visades kunde barnen börja samtala med låg röst. Måltiderna ska enligt Livsmedelsverket ge barnen goda matvanor i en trivsamt miljö som ger goda möjligheter till lärande.¹⁰

De äldre barnens matsal.

Den plats där barnen äter bör utformas så att både barn och vuxna tycker att det är trevligt att äta där. Rena, fräscha och dekorerade lokaler bidrar till matlust och trivsel. Även ljudmiljön påverkar måltidsupplevelsen. Måltiden ger barn möjligheten att utveckla sin självständighet och sitt samspel med andra och är ett tillfälle att samtala om frågor om normer och regler. Samtal bidrar också till utveckling av barns språkliga förmåga.

(Bra måltider i förskolan, Livsmedelsverket)

¹⁰ Bra måltider i förskolan. Livsmedelsverket 2016.

6.4 Öppettider – tillgänglighet utifrån föräldrars behov

Förskolans öppettider är 06:30-17:30. Vid APT (arbetsplatsträff) en gång i månaden stänger förskolan 16.00. Pedagogerna har fem planeringsdagar per år och verksamheten har stängt fyra veckor under sommaren. Förskolan erbjuder alternativ omsorg då verksamheten har stängt vid APT, planeringsdagar och under sommarstängningen.

6.5 Säkerhet

Om det vid granskningsbesöken framkommer allvarliga risker eller brister i barnsäkerheten rapporterar kvalitetsenheten detta snarast till förskolechefen för omedelbara åtgärder och till barn- och utbildningsförvaltningen för kännedom.

Vi kunde konstatera att pedagogerna hade god uppsikt över barnen och kunde ge barnen god omsorg både inomhus och utomhus.

Senaste brandutrymningsövning gjordes i oktober 2016. Senaste barnskyddsround genomfördes i juni 2017.

På förskolan finns en uppdaterad krispärm som innehåller flera olika handlingsplaner som kan utgöra ett gott stöd för pedagogerna i händelse av kris.

Vid tillfället för granskningen kunde registerutdrag uppvisas för all personal som måste uppvisa ett sådant.

6.6 Bedömning

Förskolechefen är utbildad förskollärare och har genom utbildning och erfarenhet pedagogisk insikt.

Måltidsmiljön för de äldre barnens behöver ses över.

7 Normer och värden

Bedömningskriterium:

Det finns ett gott förhållningssätt och bemötande som ger ett arbetsklimat som bidrar till att skapa lugn och trygghet som gynnar barnens lärande.

Vi observerade att pedagogerna visade på både ett gott förhållningssätt och bemötande gentemot barnen, vilket gjorde dem trygga i sin vardagstillvaro. De uppmärksammade barns intressen på ett positivt sätt.

Bedömningskriterium:

Pedagogerna är goda förebilder och ger barnen förhandsinformation om kommande aktiviteter. Detta bidrar till att skapa lugn och trygghet.

Vi kunde se att pedagogerna gav barnen förhandsinformation inför byte av aktivitet. Barnen fick god tid på sig att avsluta sina pågående aktiviteter och övergången till ny aktivitet gick lugnt och tryggt till.

Bedömningskriterium:

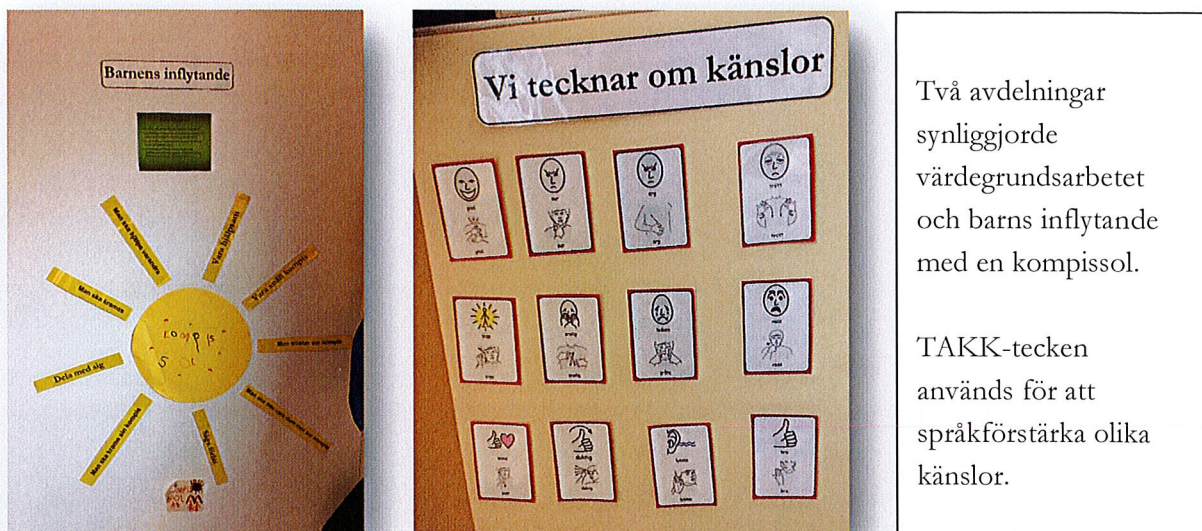
Pedagogerna använder medvetna metoder och rutiner i arbetet med värdegrunden.

Pedagogerna har nyligen påbörjat arbetet med Tyresös värdegrundsdokument ”En förskola och skola för var och en 2.0”. Arbetet går ut på att förankra värdegrundsarbetet i verksamheten. Pedagogerna berättade att de strävar efter att göra barnen självständiga.

På de äldre barnens sida är arbetet med värdegrunden integrerat med barns inflytande. Detta kunde vi se på de kompisolar, som var uppsatta i anslutning till barnens samlingsplatser.

På en av avdelningarna användes boken Jag till Vi¹¹. Pedagogerna berättade att mycket av värdegrundsarbetet går ut på att göra barnen självständiga och att lyfta upp olika känslor.

¹¹ ”Från Jag till Vi” – Ett material för att skapa ett gott gruppklimat.

Två avdelningar synliggjorde värdegrundsarbetet och barns inflytande med en kompisol.

TAKK-tecken används för att språkförstärka olika känslor.

Pedagogerna berättade att de under terminen lagt stor vikt vid rutiner och att få ihop barngrupperna. De kan nu se resultat av det arbetet och de kan nu lägga större fokus på arbetet med övriga läroplansområden.

7.1 Bedömning

Förskolan arbetar med värdegrunden enligt läroplanens intentioner.

8 Utveckling och lärande

Inomhusmiljön:

Bedömningskriterier:

Inomhusmiljön stimulerar barns leklust och inspirerar till ett utforskande och temainriktat arbetssätt. Barnen har tillgång till ett varierat och formbart material som stimulerar till både lek och lärande inom läroplanens olika målområden.

Inomhusmiljön är indelad i olika stationer, vilket ger barnen möjligheter till lek och utforskande. Vi såg att stationer hade skapats utifrån olika ämnesområden. Detta synliggjordes genom dokumentation vid stationerna som visade på barns lek och utforskande av material. På några av avdelningarna kan stationerna göras mer estetiskt tilltalande, inbjudande och lockande.

Tillgången till material som är variationsrikt och stimulerar till lek och lärande inom läroplanens olika områden varierar mellan avdelningarna. Material för matematiskt tänkande, bygg och konstruktion och återbruksmaterial behöver tillföras flera av stationerna. Eftersom förskolans övergripande tema är

de fyra elementen behöver barns möjligheter att utforska teknik och naturvetenskap förbättras i inomhusmiljön. Pedagogerna berättade att de har haft svårigheter att få till de olika stationernas innehåll materialmässigt. När paviljongens avdelningar tillkom fördelades det då befintliga materialet på förskolan över alla avdelningar.

Förskolan har inför hösten 2017 genomfört en omorganisation för att ytterligare anpassa lokalerna till barngruppens ålder. I samband med detta rensades gammalt material och vissa möbler ut för att göra förskolan mer giftfri.

En bygg- och konstruktionshörna som stimulerar och inspirerar till lek och utforskande. Materialet som används är till övervägande del återbruksmaterial.

Här bjuder miljön inte in till lek- och lärande då barnen möts av höga bord och stolar. Materialet som ska locka och stimulera barns leklust och vilja till att utforska synliggörs inte.

Utomhusmiljön:

Bedömningskriterium:

Utomhusmiljön, både kring förskolan och i den kringliggande naturen, ses som förskolans pedagogiska rum och ger möjligheter till lek och lärande.

På förskolans gård finns möjligheter till lek och lärande. En del av verksamheten förläggs till den närbelägna skogsmiljön. Vid våra besök såg vi flera tillfällen då pedagogerna var aktiva i barnens lek och upptäckter inom naturvetenskap och teknik samt motorik.

Verksamhet:*Bedömningskriterium:*

Det finns ett genomtänkt och sammanhängande temainriktat arbetssätt där barns lärande kan bli mångsidigt och där de kan få ta del av läroplanens olika målområden.

Förskolan arbetar sedan föregående termin utifrån det övergripande temat ”De fyra elementen”. Avdelningarna arbetar med olika projekt kopplade till temat. Vi kunde se att alla avdelningar hade startat upp olika projekt utifrån barnens intressen. Projekten och de planerade aktiviteterna är förlagda till tisdag, onsdag och torsdag. Barnens projektarbeten handlade bland annat av vulkaner, vatten och eld. Vi observerade hur projektet med vulkaner fortskred från att barnen först samtalade om och undersökte en lavasten på en samling till en sagostund utifrån en bok om vulkaner för att till sist bygga en egen vulkan i sandlådan utomhus. Barnen experimenterade med att hålla vatten i vulkanens krater och detta resulterade i ett vulkanutbrott där barnen kunde relatera det de såg till sina egna kunskaper genom ord som magma, lava och krater.

Pedagogerna berättade att de även försöker koppla projekten till övriga intresseområden som de ser att barnen har inom till exempel musik, matematik och skapande.

Bedömningskriterier:

Verksamhetens innehåll organiseras så att sammansättningen av barngrupperna skapar förutsättningar för att följa barn och deras lärande. En planerad och organiserad verksamhet är viktigt för att ge barnen uppmärksamhet och skapa en god lärmiljö.

Barnen arbetade ofta i olika smågrupper för att skapa möjligheter till samspel och lärande samt att ge barnen ökat talutrymme.

Vi kunde se att organisationen och rutinerna i verksamheten var på plats, men enligt pedagogerna faller den planerade verksamheten ofta då man behöver omorganisera på grund av pedagogers frånvaro. Detsamma gäller de reflektioner och nätverksgrupper som planerats in för att komma vidare.

Bedömningskriterium:

Verksamhetens aktiviteter stimulerar till både lek och lärande inom läroplanens olika målområden. IKT integreras i verksamheten.

Vi såg att de olika aktiviteterna stimulerade till lek och lärande inom läroplanens olika målområden. Pedagogerna uppmuntrade, utmanade, lyssnade in och deltog aktivt i barnens aktiviteter.

TAKK-tecken¹² fanns uppsatta på ett flertal ställen. De användes av både barn och pedagoger, speciellt vid samlingarna, men även i de övriga vardagssituationerna. Vi deltog när en av förskollärarna startade upp en språkgrupp i paviljongen. Gruppen ska träffas kontinuerligt och förskolläraren använder sig av material som är hämtat från RUC¹³.

På en avdelning var ett barn involverat i att göra en saga utifrån sina egna bilder och de texter som pedagogen hade hjälpt barnet att skriva ner. Pedagogen utmanade barnet genom att koppla språkanvändning till de bilder som barnet hade ritat. Barnet fick ljuda bokstäver och vägledde också ett annat barn som visade intresse för att själv göra en bok.

Vi kunde vid våra besök inte se att barnen gavs möjligheter att få prova på modern teknik inom IKT.

8.1 Dokumentation av barns lärande

Bedömningskriterier:

Barngruppens och det enskilda barnets lärande och utveckling behöver dokumenteras, följas upp och analyseras. Barnen får reflektera över det egna lärande och görs delaktiga i dokumentationsarbetet.

Den dokumentation vi tog del av var till största delen gruppdokumentation. Vi såg barns egen dokumentation i form av olika alster de hade gjort.

Det enskilda barnets utveckling och lärande dokumenteras inför utvecklingssamtalet. Samtalsmallen utgår från läroplansområdena normer och värden, utveckling och lärande och barns inflytande. Mallen håller på att omarbetas. Pedagogerna berättade att de på samtalen också diskuterar utifrån bilder av barns lek och lärande.

På avdelningarna finns projektväggar där dokumentation av olika aktiviteter kopplade till projektet synliggörs. Vi såg att dokumentationen var kopplad till läroplanens olika målområden med naturvetenskap, närmiljön och skapande som gemensamma nämnare. På avdelningarna finns också projektpärmar där både vårdnadshavare och barn kan ta del av dokumentationen.

¹² TAKK-tecken - tecken som alternativ och kompletterande kommunikation.

¹³ RUC- Resurs- och utvecklingscentrum, tidigare språkoteket.

Projektvägg där barns teckningar beskriver aktiva, vilande och slocknade vulkaner. Barnen förmedlar sina upplevelser, tankar och erfarenheter genom bilderna och deras intresse för skriftspråket synliggörs.

Projektvägg för eld. Här har barns målningar, skapandet av en egen brasa och dokumentation samlats. Naturmaterial, färglära, språk, matematik, skapande, naturvetenskap och barnens egna erfarenheter bidrar till ett utforskande arbetssätt och lärande i verksamheten.

I veckobreven skriver pedagogerna om vad som pågår i verksamheten, vilka fokusområden de har just nu och hur pågående projektarbeten fortskrider. De följer upp i samma brev med hur de tänker gå vidare följande vecka. Veckobreven blir en naturlig uppföljning av verksamhetens innehåll och ger pedagogerna underlag inför kommande utvärderingar och månadsanalyser.

8.2 Barn i behov av särskilt stöd

Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver. (Skollagen 8 kap. 9 §)

Förskolan har ett dokument med rubriken ”Skriftliga rutiner med barn i behov av stöd”. Dokumentet består av några punkter i rubrikform på aktiviteter/åtgärder när det gäller särskilt stöd. Utöver rubrikerna finns ingen tydlig beskrivning av hur verksamheten ska arbeta med barn i behov av stöd.

Förskolechefen berättade att hon vill ha en inkluderande miljö för alla barn. Enligt henne går det i stället färre barn på de avdelningar där det finns barn i behov av stöd. Det finns inga resurspedagoger på förskolan. En pedagog på berörd avdelning har ett specifikt uppdrag att ha kontakt med alla olika aktörer kring barnet. Pedagogen får kompetensutveckling och handleder övriga pedagoger.

8.3 Barn med annat modersmål än svenska

Förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. (Skollagen 8 kap. 10 §)

Förskolan saknar skriftliga rutiner för arbetet med barn som har annat modersmål än svenska. 21 procent av barnen har annat modersmål.

Vi kunde i lärmiljöerna inte se dokumentation och material som var kopplade till barns olika modersmål och kulturer.

8.4 Bedömning

Tillgången till material som stimulerar till lek och lärande behöver ses över.

Det temainriktade arbetssättet ger barnen goda möjligheter till ett mångsidigt lärande

De språkstimulerande arbetssätten ger barnen goda möjligheter till att utveckla språket.

Barns möjligheter till att få prova på modern teknik behöver förbättras.

Förskolan behöver ta fram tydliga skriftliga rutiner för arbetet med barn i behov av stöd.

Förskolan behöver ta fram skriftliga rutiner för arbetet med barn som har annat modersmål.

9 Barns inflytande

Bedömningskriterier:

Barnen görs delaktiga och har inflytande i planering av verksamheten, dess material och utformning av lärmiljön. Barn tar eget ansvar för miljön.

Barnen görs delaktiga och får därigenom inflytande i projektens fortsatta planering och genomförande då pedagogerna utgår från de intressen barnen visar på inom temaområdet.

Vi observerade på de äldre barnens sida att pedagogerna lyssnade in barnens önskemål, tankar och hypoteser i olika sammanhang. På samlingar inbjöds barnen att själva utföra och ta ansvar för vissa moment i aktiviteterna.

Inför måltiderna agerade de äldre barnen dukvärdar. De fick duka med tallrikar, glas och bestick på de olika borden. Den ansvarige pedagogen benämnde maten för dukvärdarna så att de i sin tur skulle kunna presentera menyn på samlingarna.

Bedömningskriterium:

Barnen görs delaktiga i dokumentationen av verksamheten.

Vi observerade att barns olika aktiviteter synliggjordes i dokumentationen på avdelningarna.

9.1 Bedömning

Förskolan arbetar med barns inflytande enligt läroplanens intentioner.

10 Förskola och hem

Bedömningskriterier:

Det finns fungerande former och rutiner för samarbete med hemmet. Föräldrar får information om förskolans mål och sätt att arbeta. Föräldrar har möjlighet till inflytande i förskolans verksamhet.

Förskolan har fungerande rutiner för samarbetet med hemmen. Varje avdelning informerar vårdnadshavarna om verksamheten en gång i veckan.

Ett föräldraråd har startats. Förskolan representeras av förskolechefen och pedagoger. Ett första möte hölls i oktober med en föräldrarepresentant från varje avdelning.

Vårdnadshavarna har erbjudits att lämna synpunkter på verksamheten vid två tillfällen under 2017. Dels den årliga kommungemensamma enkäten (januari 2017) och dels kvalitetsenhetens webbenkät, som bygger på Skolinspektionens förskoleenkät till vårdnadshavarna (oktober 2017).

Resultatsammanställningarna framgår i bilagorna 1 och 2.

Den kommungemensamma enkäten (se bilaga 1)

Jämfört med föregående år så har de egna resultaten 2017 försämrats inom tre målområden. Inom två målområden har resultaten förbättrats och inom ett målområde är resultatet lika. Särskilt två förändringar sticker ut. Inom målområdet Styrning och ledning där påståendet ”Jag har förtroende för förskolechefen” har resultatet försämrats från 81 till 69 procent. Inom målområdet Övergripande frågor där påståendet ”Jag är nöjd med verksamheten i mitt barns förskola” har resultatet avsevärt förbättrats från 62 procent (2016) till 90 procent (2017).

Jämfört med kommunsnittet 2017 ligger förskolan Kardemummans resultat under inom fem målområden och resultaten är lika inom två målområden.

Kvalitetsenhetens enkät till vårdnadshavarna (se bilaga 2)

Resultaten i kvalitetsenhetens webbenkät framgår i bilaga 2. Förskolan Kardemummans resultat ligger under inom fem målområden och inom ett målområde i paritet med resultaten för såväl de 16 förskolorna i Tyresö som för samtliga deltagande förskolor i riket.

10.1 Inkomna synpunkter från medborgare (föräldrar)

I kommunens synpunktshantering finns en synpunkt registrerade under det senaste året på förskolan. Den är kopplad till låg bemanning.

11 Övergång och samverkan

Bedömningskriterium:

Det finns tydliga rutiner för samarbetet kring övergång mellan förskola och mottagande förskoleklass.

Kommunen har riktlinjer vid övergången från förskola till förskoleklass. Förskolechefen gav uttryck för att riktlinjerna inte följs. Enligt henne gör de mottagande skolorna olika, vilket skapar merarbete för överlämnande pedagoger på förskolan.

12 Uppföljning, utvärdering och utveckling

Förskolans kvalitet ska kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följas upp, utvärderas och utvecklas. (Lpfö 98).

Förskolechefen har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att bland annat systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. (Allmänna råden Skolverket).

Bedömningskriterier:

Delarna i det systematiska utvecklingsarbetet bildar en helhet. Det går tydligt att se att resultaten från uppföljningar och utvärderingar används för att utveckla verksamheten. På förskolan finns en tydlig grundstruktur för det systematiska kvalitetsarbetet.

På förskolan finns delar av det systematiska kvalitetsarbetet på plats. Det finns rutiner och verktyg för faserna planering och genomförande men det är inte tydliggjort hur förskolan följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten. Det finns ett årshjulet men det är i sin nuvarande form inte förankrat hos pedagogerna.

I Bestyr¹⁴ har förskolechefen gjort en kartläggning och analys av verksamheten för att skapa en nulägesbeskrivning i förhållande till nämndmålen. Nulägesbeskrivningen är inte framtagen utifrån tidigare aktiviteter effekter i verksamheten. Utifrån nulägesbeskrivningen har förskolechefen skapat 25 aktiviteter kopplade till nämndmålen. Målen och de aktiviteter förskolan ska arbeta med under läsåret är inte kända av pedagogerna. Förskolechefen gav uttryck för att hon vill mycket, men att hon nu har landat och förstått att hon måste prioritera vissa av aktiviteterna. Nu behöver hon få pedagogerna mer delaktiga.

Tid finns avsatt för avdelningarnas reflektionsmöten. APT och nätverksgrupper sker med enhetens andra förskola för kollegialt lärande. Vid vår intervju med förskollärarna gjorde vi bedömningen att arbetet med verksamhetsuppföljning inte prioriteras.

På förskolan finns ett dokument som beskriver kvalitetsarbetet. Dokumentet beskriver arbetet med veckobrev, månadsanalys, terminsutvärdering och förskolechefens vision om det förhållningssätt som ska råda på förskolan. Gemensamma mål för hela förskolan, där pedagogerna har varit delaktiga i arbetet, har inte utarbetats. Förskolechefen berättade att en gemensam målbild för förskolan håller på att utarbetas.

Veckobrevets struktur är lika för varje avdelning och omfattar en beskrivning av nuläget och hur man går vidare med verksamheten på respektive avdelning. Underlaget från veckobrevet ska ligga till grund för månadsanalysen. Vi kunde vid våra besök se aktuella veckobrev på avdelningarna.

Månadsanalyserna utgår från några frågeställningar som pedagogerna ska reflektera kring för att komma fram till hur de ska gå vidare. Vid vår intervju med förskollärarna berättade de att de inte hunnit med detta arbete under den innevarande terminen. Då underlagen för avdelningarnas månadsanalys inte görs kontinuerligt försvåras verksamhetsuppföljningen och därmed säkerställandet av kvalitet och utveckling i verksamheten. För att utveckla verksamheten och komma vidare med barns utveckling och lärande behöver pedagogerna bli delaktiga och ta initiativ i kvalitetsarbetet.

Kompetensutveckling

Bedömningskriterium:

Pedagogernas kompetensutveckling utgår från behov och resultaten i det systematiska utvecklingsarbetet.

Pedagogerna får olika kompetensutveckling utifrån det behov som finns i verksamheten. Förskolechefen berättade att de pedagoger som får kompetensutveckling inom ett visst område ska

¹⁴ Bestyr- Tyresö kommuns beslutsstödsystem.

sprida vidare sina kunskaper till övriga pedagoger på APT och andra möten. Aktuell områden inom kompetensutveckling:

- Handledning från RUC för arbete med barns språkutveckling.
- Deltagande i kommunens nätverk för kollegialt lärande.
- Utbildning i regi av Reggio Emilia för att öka kompetensen att både tydliggöra och synliggöra verksamheten för barn, vårdnadshavare och pedagoger.
- Handledning från autismcenter.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Förskolan har en plan mot kränkande behandling och diskriminering med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen som revideras varje år ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året (skollagen 6 kap. 8).

På förskolan finns en plan mot diskriminering och kränkande behandling daterad 2016-01-07. Planen ska årligen revideras, vilket förskolan inte gjort.

12.1 Bedömning

Förskolan behöver utveckla det systematiska kvalitetsarbetet.

Förskolan behöver revidera planen mot diskriminering och kränkande behandling. Detta bör åtgärdas omgående (6 kap. 8§ skollagen, 3 kap 16§ diskrimineringslagen).

13 Referenser

Allmänna råd Skolverket

Barn- och utbildningsnämndens nämndmål 2017, Tyresö kommun.

Barnkonsekvensanalys.

Barnskyddsround. 17-06-12.

Beskrivning av hur vi hanterar inkomna synpunkter.

CMA-enkät (den kommungemensamma föräldraenkäten) 2017.

Dokumentationsmatris.

En förskola och skola för var och en 2.0.

Förskolechefens beskrivning av vision och kvalitetsarbete.

Förskolechefens presentation av mål, uppdrag och organisation (odaterad).

Kvalitetsenhetens förskoleenkät oktober 2017.

Information om hösten 2017.

Inför utvecklingssamtalet (mall).

Kvalitetsarbete och vision (beskrivning).

Kvalitetsenhetens webbenkät till vårdnadshavare.

Läroplan för förskolan, Lpfö -98, reviderad 2016.

Målstyrning 2017.

Organisationsstruktur förskola (veckostruktur)

Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Upprättad 16-01-07.

Planering och reflektion (mall).

Planeringsdagarna i augusti 2017 (program).

Skollagen (2010:800).

Skriftliga rutiner med barn i behov av stöd.

Tyresö kommuns kvalitetsledningsmodell för verksamhetsutveckling.

Uppföljning av månadens arbete (mall).

Veckobrev.

Årshjul.

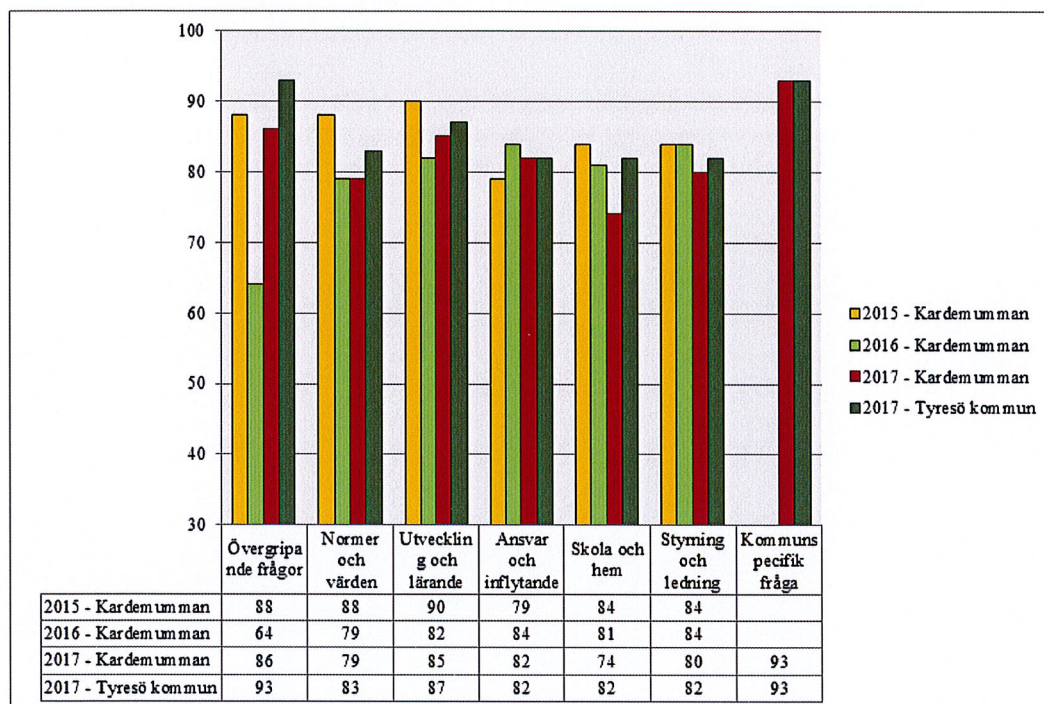
Östra Farmarstigens organisation.

Bilaga 1

Varje år genomförs en enkät där föräldrar får svara på frågor om förskolans verksamhet inom olika områden. Senaste enkät genomfördes i januari 2017. Nedan presenteras resultaten inom olika områden.

Sammanställning av föräldraenkät förskolan Kardemumman

Svarsfrekvens 2017 – 55 % Antal svarande: 29

Bedömning enligt skala i procent: Stämmer mycket bra Stämmer ganska bra Stämmer ganska dåligt Stämmer mycket dåligt Vet ej

Tabellen ovanför visar de gemensamma värdena för:

Stämmer mycket bra och stämmer ganska bra

Frågorna handlar bland annat om:

Övergripande frågor - Nöjdhet med och rekommendation av verksamheten.

Normer och värden - Barnens trygghet och värdegrundsarbetet på förskolan.

Utveckling och lärande - Barnens trivsel och stimulans samt engagemang hos Pedagogerna.

Ansvar och inflytande - Uppmuntran till ansvar och inflytande.

Skola och hem - Samarbete och kommunikation mellan föräldrarna och förskolan.

Styrning och ledning - Pedagogernas kompetens och förtroende för ledningen.

Kommunspecifik fråga – Senaste föräldraenkäten har utökats med en kommunspecifik fråga. Frågan som ställs är om barnet äter maten i förskolan.

Bilaga 2

I samband med Skolinspektionens regelbundna tillsyn av 736 förskolor i landet hösten 2017 erbjuds vårdnadshavarna på 16 förskolor i Tyresö att svara på en enkät våren 2017. I enheten Östra Farmarstigen var det enbart förskolan Farmarstugan som omfattades av enkäten. För att få en bild över hur vårdnadshavarna på förskolan Kardemumman upplever verksamheten har kvalitetsenheten i oktober 2017 genomfört webbenkät på förskolan som bygger på Skolinspektionens enkät. 28 av förskolans vårdnadshavare svarade på enkäten, vilket motsvarade 57 procent av vårdnadshavarna. Enkäten bestod av frågor kring sex målområden. Varje målområde innehöll tre delfrågor. Det högsta indexvärdet var 10 och det sämsta 0.

Sammanställning av kvalitetsenhetens webbenkät till vårdnadshavare på förskolan Kardemumman (enkäten bygger på Skolinspektionens förskoleenkät)

Svarsfrekvens 2017 – 57 % Antal svarande: 28

